

natakar. Srečajno, ga je odkrila policija in ga izročila avstrijskim oblastem, te pa našim. Lopovu pa se je posrečilo, da je med izročitvijo zopet pobegnil. Klatil se je nekaj časa v Gradcu, te dni pa so ga znova prijeli in pod varnim spremstvom prepeljali v Maribor.

Pivko, pridi, pridi! Iz Ruš pri Mariboru nam pišejo: Nas delavce so pred 8. februarjem s silo vlekli v tabor Žerjav-Pivkove stranke. Dr. Gorišek nam je obljubil, da če volimo dr. Pivka, bo vse bolje. Bili smo tako nesrečni in smo ga tudi volili. Saj smo bili plačani za to. Pivko nam je vse mogoče obljubljal. A danes beremo, da vlada, oziroma vladna večina, upelje še nov davček za nas delavce. Kakor sem zvedel, bomo morali delavci od svojih trdo prisluženih krajcarjev plačevati 2% davka. Če zaslužim mesečno borih 4000 kron, bom moral plačati tega novega davka 80 kron mesečno. To bo nekaj strašnega za nas! In Pivko v finančnem odboru celo glasuje za take stvari. Daleč smo prišli! Povabimo Pivka, da pride v Ruše in nam razloži tiste dobrice, ki jih je pridobil za nas.

Duhovniške vesti. Čč. gg. Anton Cestnik in Jožef Kardinar, gimnazijska profesorja v Celju, sta postala konzistorijalna svetovalca lavanjskega; vlč. g. opat Peter Jurak pa celjski dekan. Po umrlem msgr. dr. Antonu Medvedu je č. g. Pavel Živornik začasno imenovan gimnazijskem veroučiteljem v Mariboru. Teharski kaplan č. g. Martin Medved odide s 1. aprilom t. l. začasno v beograjsko nadškofijo, na njegovo mesto pa pride č. g. Pavel Vesenski iz Loč. Provizuro pri Sv. Ožbaltu je nastopil č. Venceslav Jastrobnič.

Slivniške novice. Malokdaj se sliši kakšna novica od nas, ker smo pač bolj zaspani. Naša cerkev se ponaša s krasno električno razsvetljavo, z novimi bronastimi zvonovi in obe napravi delata čast požrtvovalnim feranom. Samo o našem Bralnem društvu ni nič več slišati. Iz drugih krajev slišimo, kako delujejo in se razvijajo bralna društva, Orli in druga društva, le pri nas je vse tiho. Ljudje si želijo in komaj čakajo, da bi se priredila kakšna igra, pa je vse mirno. S trudom se je zgradil priprost in prostoren Društveni dom in sedaj ni več življenja v njem. Vsa narava se zbujajo iz zimskega spanja v novo veselo življenje, tako želimo tudi mi Slivničani, da bi se naše Bralno društvo poživilo ter začelo vstrajno delovati in napredovati. — Po slivniški občini so se nekatere skrajno zanemarjene ceste popravile. Prav je tako, saj bi že lahko bili običali v blatu. G. župan si prizadeva storiti kaj več v korist občanov, a žalibog, da se najdejo v naši sredini moške, ki večkrat dobremu delu nasprotujejo. — Tukaj si je kupil posestvo in otvoril trgovino z mešanim blagom g. Albin Ceh iz Maribora. Potrebovali smo tu trgovca, kateri bi nas zadovoljil z dobrim in cenim blagom in če to bo, ga bomo radi obiskovali. — Nekaj grajevnega smo opazili na našem pokopališču. Vseh vrst cvetic, katere si naša dekleta s trudom vzgojijo in okrasijo z njimi grobove, nam je živina nekega gospodarja uničila. Vsi vemo, kdo je tega kriv. G. M. povemo, da kakor Vam ni ljubo, da bi Vam kdo le za las škode napravil, tako tudi nam ni všeč, da bi nam Vaša živina obropala in onesnažila grobove naših rajnih. Pokopališče ni občinski pašnik! Radi bi se tudi iz nas kar javno norčevali, a povemo Vam: Kdor koga za norca ima, sam to postane!

Kje imate svojo republiko? Od Sv. Jakoba v Slov. gor. smo dobili od priprostega kmetkega moža naslednje pismo: V »Slovenec« sem čital, kako so Radičevi hrvatski poslanci v Beogradu zatajili republiko. Bral sem tudi, da so Radičevci po svojem voditelju dne 27. marca v Beogradu izjavili, da so zadovoljni s sedanjim načinom vladanja, kakor sta ga upeljala Pašić in Pribičević. To se pravi, da so Radičevci tudi zadovoljni z neznosnimi davki. Pred volitvami sta tu v našem kotu, posebno na Hlapju, Somartu, na Ploderšnici in pri Mariji Snežni dva moža strašno hvalila Radičevo republiko. Bila sta to znani Ogner in bivši finančar Švikaršič. Lazila sta od hiše do hiše ter kričala: »Repo bomo volili, repo!« Sedaj pa imate tisti, ki ste se dali po teh dveh zapeljati na krivo pot, svojo repo. Namesto, da bi Radičevi poslanci vzdržali z našimi poslanci v boju proti Pašiću in krivici, pa so Radičevci padli pred vele srbe na kolena, zavrgli so republiko in so izjavili, da so zadovoljni z današnjo vlado in gospodarstvom. Kratko rečeno: prodali so nas. — Skoro enak dopis smo dobili od zavednega železničarja iz St. Ilje: Ob volitvah so pri nas nekateri zapeljivci znoreli nekaj železničarjev, delavcev in drugih volilcev, da so volili z Radičevo stranko. Njih bojni klic je bil: »Samo repo! Samo repo se držimo!« (»Repo« je bil skrajšan izraz za republiko.) Posebno nek Pukšič in Jarc sta agitirala noč in dan za Radičevo republiko ter obljubovala, da bo Radič zvezal naše kraje z Avstrijo in upeljal republiko. Fantem sta obečevala, da če bodo volili Radiča, jim ne bo treba k vojakom. Kaj pa zdaj? Zvedeli smo iz Beograda, da so Radičevci prodali Pašiću svojo »repo« in je P. Radič tam izjavil, da bi naj bilo vojaštvo tako urejeno, da bi vojaška dolžnost prenehala šele s smrtjo. Lepe reči ste nam napravili tisti, ki ste volili Radiča. Za sladki Pašićev pogled so Radičevci poslanci zavrgli celo svojo »repo.« Mi pa ostanemo zvesti našemu Korošcu in naši Slovenski ljudski stranki!

Šentlentski okrajni zastop in okrajna hranilnica sta začela delati dr. Gorišku preglednice, to se pravi, razni od njega naslovljeni odborniki ga nič kaj nočejo ubogati. Tako čujemo, da namerava dr. Gorišek jednega tam od Sv. Ruperta »izbacniti«, ker ni hotel na dan volitev ne paziti na Pivkovo škaflico in ne voliti. Gospod, kateri je pravzaprav »ta prvi«, se tudi pritožuje, da mora samo molčati, komandira pa samo gospod od Sv. Lenarta ter da bo vrgel vse proč. G. Munko iz Biša prisega na vse žive in mrtve, da ni volil Pivka, da nima s tisto 4. škaflico nič opravka itd. Tako se je torej pričel punt. Drži le še gočovski Francelj, ki se je celo izjavil, da ostane na svojih mestih do svoje smrti. Tako je tudi rekel dr. Gorišek, da ga nikdo več ne spravi do njegove smrti od okrajne hranilnice. To-

da ta dva samo obračata, obrnili bomo pa končno mi davkoplačevalci, ako namreč ne bo okrajna hranilnica že prej prazna!

Nesoglasje. Že v predzadnji številki »Gospodarja« smo opozorili na nesoglasje v »uradnem popravku« g. srezkega poglavarja v Mariboru ter v razglasu okrajne hranilnice v Sv. Lenartu. G. srezki poglavar namreč pravi, da dr. Milan Gorišek ni v ravnateljstvu okrajne hranilnice, razglas okrajne hranilnice pa pravi, da je dr. Milan Gorišek ud ravnateljstva. Obrnili smo se že takrat uljudno na g. velikega župana za pojasnilo. To prošnjo zopet ponovimo, zlasti ker smo slišali, da je pred par dnevi baje odšel dr. Milan Gorišek nekemu trgovcu od Sv. Trojice, seveda pristnemu SDS, posojilo v znesku 800.000 kron, od nas ubogih kmetov pa se posojila iztirjavajo!

Društvo slovenskih organistov. Vsi organisti mariborskega, šentlentskega, ptujskega okraja in iz Dravske doline, ki bi želeli se udeležiti organistovskega zborovanja v Mariboru, naznanite to takoj organistu V. Seško-tu, Zgor. Sv. Klugota na Pesnici.

Surov napad na mirnega fanta. Iz Rakovcev pri Sv. Tomažu pri Ormožu smo prejeli: Dne 21. marca se je zgodil pri nas slučaj napada, ki dokazuje napredno posurovelost, katero zajema kmetijska mladina iz policajdemokratske časopisja. Že omenjenega dne zvečer je šel miren fant v bližnjo vas v trgovino nekaj kupiti. Na cesti ga srečata dva naprednjaka, kojima je vsakotedenska dušna hrana Žerjavova »Domovina« in tu in tam tudi »Jutro«. Ta policajdemokratsko podivjana fantalina sta tega mirnega fanta kar brez vsakega poudarila napadla, ga oropala, mu raztrgala obleko in ga s kolci tako obdelovala po telesu, da mora revež vsled poškodb čuvati postelji.

Nova avtomobilna vožnja na progi Sv. Peter v Sav. dolini—Vransko. S 1. aprilom t. l. se je uvedla dnevno dvakratna avtomobilna vožnja med omenjenima krajema. Odhod od Vranskega bo ob 5.30 in 9.30 ter prihod pri Sv. Petru v Savinjski dolini ob 6.10 in 10.15. Odhajal pa bo avtomobil od Sv. Petra ob 8.30 in 16 ter prihajal v Vransko ob 9.15 in 16.45. Obenem se s 1. aprilom t. l. na novo uvede peška pošta med Ustnikom in Vranskim.

Prijeti vlomilci. Iz Trbovelj poročajo: V noči od 2. na 3. februarja t. l. so na osebnem kolodvoru v Trbovljah vlomili v železniški voz teden neznan storilec in ukradli 77 kg usnja, vrednega 27.900 kron. Usnje je bilo last Ivana Bergerja iz Trbovelj. Po neumornem trudu orožništva sta našla Čopi in Ogrinc dne 28. marca v nekem hlevu približno 1 meter globoko v zemlji zakopano ukradeno usnje. To tatvino sta izvršila dva železniška delavca Jančar in Rakar, ki sta tatvino že priznala. Za to marljivo in uspešno delo zaslužijo naši orožniki vse priznanje.

Slovenski fantje-mornarji iz Brodarske podčifarske šole stalnega kadra v Šibeniku se spominjamo na vse cenj. čitatelje »Gospodarja«, kakor tudi na vse fante in dekleta v domovini, kojim pošiljamo mnogo najlepših pozdravov, ter obenem želeč jim zdrave in vesele velikonočne praznike z željo, da tudi Vi na nas vojake-novince ne pozabite, ki bomo letos obhajali praznike v tujini ob topli morski obali Dalmacije. Trobač: Jakob Gasparič iz Žabljaka pri Slov. Bistrici; trobač: Ivan Šifenc od Sv. Jurija ob Ščavnici; Franc Opera iz Trebnja na Dolenjskem; Anton Omerzelj iz Metlike na Dolenjskem; Rudolf Darovec iz Gornje Straže na Dolenjskem; Alojzij Stare iz Gorič nad Kranjem, Gorenjsko; Tinko Bizjan iz Podolnice pri Vrhniku; Josip Gross iz Kranja na Gorenjskem; Josip Potočar iz Sv. Jerneja na Dolenjskem; Franc Bolantič iz Glinja na Gorenjskem; Janez Galičič iz Kpodnje Sušice na Gorenjskem; Franc Mevec iz Gornjega Jezera na Notranjskem; pitomci: Franc Nemec od Sv. Jurija ob Ščavnici; Viktor Copot od Sv. Jurija ob Ščavnici; Karol Vogrinec od Sv. Križa; Alojz Ostre od Sv. Jurija ob Ščavnici in Josip Zmazek, Mala Nedelja.

Sporočilo naših rojakov iz Francije, Pas de Calais. — Kakor je splošno znano, se je zadnja leta veliko naših rojakov preselilo v Francijo, da si poiščejo tam kruha in primeren zaslužek. Zaradi slabih finančnih razmer, ki so se razvila zadnja leta preko Nemčije, se je tudi mnogo naših slovenskih družin preselilo iz Nemčije v Francijo. Preselela se je tudi družina Marela, doma iz Kranja na Kranjskem. Tukaj jo je doletela strašno žalostna družinska nesreča. Ko so bili dne 14. marca t. l. zvečer otroci doma, se jim je prigodila grozna nesreča. V spalni sobi si je mislila 12 let stara deklica naliti svetilko s petrolejem. Pri tej priliki se pa petrolej vname in eksplozija je bila tako močna in huda, da je skoraj vzela celi družini življenje. Deklica, stara 12 let, je bila takoj mrtva; fant, star 5 let, je čez 4 ure v težkih mukah in bolečinah umrl. Drugo jutro so se odpeljali tri otroke in ženo v tukajšnjo bolnišnico, dva otroka sta čez 24 ur umrla v bolnišnici. S smrtjo se borijo, ko to poročajo, žena in eno leto star otrok. Torej je zahtevala nesreča v štirih dneh štiri žrtve pri eni družini. Francoska preiskava je bila takoj na licu mesta, a se ne more nikogar obdolžiti krivde. Je pač resničen star slovenski pregovor, ki pravi: nesreča nikdar ne počiva. Ponesrečil se je tudi v tukajšnjem premogokopniškem rovu Franc Novek, doma iz Pleter, župnija Zdole pri Brečicah. Prvo krat je bolehal dva meseca v bolnišnici v Lille, Pas de Calais; nato je bil en mesec doma; komaj je nekaj časa delal, že zopet se mu je prigodila druga nesreča; odpeljal so ga takoj v bolnišnico. — Tako nam poročajo čitatelji in naročniki našega lista, katerega z veseljem čitajo v daljnji Franciji.

Strašna rudniška nesreča v Franciji. Čitatelj in naročnik »Gospodarja« g. Anton Kozole nam poroča iz Merlenbacha v kotlini Saarbrücken, ki je pripadala svoječasno Nemčiji, sedaj pa jo imajo Francozi za 25 let v posesti, o strahoviti nesreči, ki se je pripetila v tamošnjem rudniku »Römerschacht.« Po navpičnem rovu, ki je svojih dobrih 800 metrov globok, se dvigajo rudarji, ki prihajajo iz po-

stranskih rovov, s pomočjo velikega dvigala ali košare. To dvigalo visi na močni žičnati vrvi. Pretečeni teden se je dvignilo v takem dvigalu iz omenjenega rudnika okrog 80 rudarjev. Pri vrhu rova se je pa vrv nenadoma utrgala in ker so odgovarjale vse varnostne zavore, je košara zdelala ljudmi vred v strašno globočino. V nekaj trenutkih je iz vsega skupaj ostalo na dnu rova le kup v smrtnih krčih se zvijajočih krvavih udov. Udarci je bil tako strašen, da je bilo okrog 70 rudarjev takoj mrtvih. Ostali pa so več ali manj težko ranjeni. Pogreb ponesrečenih žrtev se je vršil preteklo nedeljo ob velikanski udeležbi njihovih tovarišev. Med ponesrečenci je tudi nekaj naših ljudi. V francoskem parlamentu je bila radi te nesreče podnesena posebna interpelacija in vlada je nakazala rodbinam ponesrečenec 150.000 frankov podpore.

Dopisi.

Prevalje. G. finančnega delegata v Ljubljani opozarjamo, ako je na to mogoče pozabil, da še vedno predpisuje davke kot referent dobroznani g. Čepin v Slovenjgradcu, akoravno je g. delegat že davno in večkrat obljubil, da ga bo kot popolnoma nesposobnega prestavil k davkarji in akoravno je g. Čepin sam prosil poslance, da mu pomagajo, da čimprej pride do penzije. Mož se strašno rad »zmoti« in sicer tako, da stranke trpe škodo. Iz Črne prihaja poročilo, da se je tam zmotil pri eni stranki »samoznakaj nad — 800 dinarjev, kar je tudi, ko se je stranka pritožila, moral priznati. Ali mora ljudstvo radi takih ljudi trpeti, ali je za državno upravo dovolj, da je Čepin funkcijonar orjune, četudi trpi pri tem i ljudstvo i državna uprava? G. Čepin naj poroča delegaciji, kako lepo so ga pohvalili davkoplačevalci iz Soštanja, Velenja in Slovenjgradca; upamo, da bo to poročilo prepričalo gospode v Ljubljani, da je skrajni čas, da nas reši Čepina.

Vurberg. V enem zadnjih dopisov piše nek dopisnik, kakšne lepe reči se nam obetajo pod sedanjim liberalnim županom Preložnikom in njegovim tajnikom učiteljem g. Lešnjikom. Toda kolikor je znano, ni pravi župan Preložnik, ampak županuje tajnik Lešnjik. Župan mora vse storiti, kar ukrene tajnik, pri katerem se nahaja tudi večina aktov in kateri bi imel rad tudi dostavljanje občinske pošte na svoj dom. To naj bo v preudarek tistim volilcem, ki so volili »Gospodarsko stranko.«

Vurberg. V zadnji številki »Gospodarja« je nekdo poročal, da je tukajšnji g. nadučitelj Lešnjik začel naročevati »Domovino« med naše pristase, pozabil pa je omeniti, da je naročeval ta brezverski list večinoma med same mlade fante, katere si je s tem upal polagoma pridobiti za svoj pčhod proti SLS. Dalje so nam šolski otroci pripovedovali, da je pred volitvami med šolskim podukom v šoli čital članke iz »Jutra« ter otrokom ukazoval, kako naj njihovi očelje volijo dne 8. februarja. Vprašamo višji šolski svet, oziroma ministrstvo prosvete, ali je to dovoljeno, da sme učitelj v šoli otrokom čitati politične članke in kdo učitelja za to plača? Ni čudno, da starejši ljudje pravijo, da so se v prejšnjih časih več naučili, ko je bil samo en učitelj, nego sedaj v treh razredih. G. nadučitelj, pri nas imamo bralno društvo, če se Vam res tako ljubi mladino izobražiti, imate prilike dovolj za predavanja, seveda v krščanskem, ne pa v liberalnem duhu.

Ptujska gora — finančnemu ravnateljstvu v Mariboru Dne 28. januarja t. l. je umrl na Ptujski gori obče priljubljeni pčestnik in gostilničar Franc Zunkovič, brat podpikovnika Zunkoviča v Mariboru in nadučitelja in župana Zunkoviča v Sv. Bolferku v Halozah. Rajni je ležal še na mrtvaškem odru v domači hiši, ko že pride eden izmed oddelka finančne kontrole na Ptujski gori nadlegovat ubogo vdovo Treziko, češ, da naj takoj izjavi, namerava li še imeti v zanaprej gostilniško koncesijo ali ne. Uboga vdova, ki ima skrbeti za šest nepreskrbljenih otrok, ni vedela v svoji veliki žalosti, kaj bi na to odgovorila. Konečno odgovori, da še sploh ne ve, če se ji bo koncesija dovolila, ali ne. Dne 3. marca t. l. gre Trezika Zunkovič naravnost h g. srezkemu poglavarju v Ptuj, proseč ga za tozadevni nasvet in za pomoč. Od strani g. poglavarja, čegar velika uljudnost in postrežljivost je obče znana, je zvedela, da sme svojo gostilniško obrt izvrševati do svoje smrti, odnosno tako dolgo, dokler ostane vdova. Vsa vesela in zadovoljna se je podala še istega dne na oddelku finančne kontrole na Ptujski gori ter tam plačala predpisano takso za polovico leta ter naznanila, da je dobila od g. glavarja dovoljenje, izvrševati svojo obrt. Prepričana je bila, da je zdaj vse v redu. Ali kako se prestreši, ko pride kratko pred dnom, ko je nameravala odpreti gostilno, zopet finančar iz Ptujske gore ter ji v imenu vodstva naznani, da ne sme krčmariti, ker še zadeva ni rešena. Po raznih ovinkih in informacijah se je prišlo na sled, da so finančarji že dne 31. januarja t. l. na dan pogreba umlega moža Franca Zunkoviča brez vsakega dovoljenja, oziroma podpisa od strani vdove gostilniško koncesijo odpovedli. Vdova Trezika je bila sedaj primorana, vnovič prositi za tozadevno dovoljenje, kar ji je povzročilo marsikateri nepotrební pot v Ptuj in Maribor, zamudo časa in velikanske stroške. Ko se je vprašalo vodjo oddelka finančne kontrole o vzroku tega neopravičenega postopanja, je odgovoril vodja gosp. Marzidovšek dobesedno: »Zakaj pa ni prišla Trezika k meni, jaz bi ji že bil vse prav nasvetoval, oni pa tako nič ne zna, Santel o tem nič ne razume.« Obenem je g. vodja izpovedal, da se je odpoved odposlala po njegovem podrejenem organu g. Santlu privatno na finančno ravnateljstvo v Maribor, torej brez njegovega vedenja. Vse je torej baje zakrivil g. Santl, ki je uslužben pri oddelku finančne kontrole na Ptujski gori. Ker pa na drugi strani g. Santl trdi, da »stari« (g. Marzidovšek) nič ne razume, si usojamo vprašati finančno ravnateljstvo v Mariboru: 1. Ali zna za ta slučaj, ki je povzročil velikanske stroške in nezmerne škodo? 2. Če zna za zadevo, ali namerava stvar strogo pre-

iskati in krivce kaznovati? 3. Če je odpoved koncesije podpisana, kdo da je isto podpisal? Obenem se prosi, da se ukrene vse potrebno, da se popravi vdovi Trezi Žunkovič povzročena škoda in da se pošljejo na Ptujsko goro trezni uradniki, ki se ne bodo glede nezakonitosti v svoji službi izgovarjali drug na drugega ter se zmerjali z buteljni itd. Naše gospode poslance pa prosimo, da storijo vse korake, da se taki slučajji preprečijo na ta ali oni način!

Sv. Urban pri Ptuj. Na velikonočni ponedeljek, dne 13. aprila t. l., bo pri nas čebelarški shod, združen z ustanovitvijo čebelarške podružnice. Predaval bo čebelarški strokovnjak g. Juvančič. Začetek ob treh popoldne v tukajšnji šoli. Vsi domači kakor tudi sosednji čebelarji ter prijatelji čebelarstva se najljubše vabijo!

Sv. Bolienk pri Središču. Vseposod so tukej pri voštvah propadli samostojneži, a našemu ateku Tomažiču še vendar ne da miru njegova samostojna narava. Vse ne velja nič, le atekova beseda je povsod in zmiraj prava. Vsega tega pa so se navsezadnje navadili tudi že po večini vsi nekdanji pokorni slugi atekovi. Atek so načelnik požarne brambre, a kaj je to njim. Rekli so, da so požarno brambo ustanovili oni in da brez njih načelstva požarne brambre ne bo in je tudi ni treba. Tako! Požarna bramba je torej le zato tukaj, da nosi ob raznih slovesnostih atek »generalsko« uniformo; njih nadbudni sin ober-orjuncem pa se postavlja v raznih krajih kot namestnik »generala.« Kaj pa delajo računi pri požarni brambi? Kaj je z nezaupnico celokupnega odbora?

Tepanje pri Konjicah. Za šolski okoliš Tepanje pri Konjicah so volili v krajni šolski svet načelnika in podnačelnika. Učitelja Malenšek in Gselman sta zahtevala, da se oba volita obenem na istih listkih. Njun kandidat Prosenak, ki pa je v zadnjih letih vedno volil z Nemci, je dobil 3 glasove, Podkubšek 4 glasove, Prosenak 1. Sedaj pa — čujte in strmite! — učitelja zahtevata in izsilita, da odloči med njima žreb, kateri bo načelnik, »ker je jasno, da Podkubšek ne more biti obenem načelnik in podnačelnik.« Kako naj se tako postopanje imenuje? Smo radovedni, kaj bo na to odredil okrajni glavar! Žreb je namreč odločil v prilog Prosenaka.

Šmarje pri Jelšah. Marsikdo si bo mislil, da smo mi Šmarčani čisto izumrli, ker ni sluha in ne duha od nas. Nismo še, ampak živimo in živimo tako, da Bog pomaga, kakor povsod, ječimo pod težo prevelikih davkov, po vrhu se je še pa v našem trgu, čeravno je večina v rokah SLS, ustanovila, čaroma se iz Albanije priklatila za nas kuga orjuna. Že parkrat je pokazala svoje delo in napadla mirno gredoče ljudi na cesti, n. pr. Orle in Janeza Baštevca, o katerem so vedeli, da ima denar. Ako bi ne bilo blizu pomoči, bi ga bili še po težki telesni poškodbi oropali tudi denarja. Cela zadeva je že pred sodnijo. Ljudi svarimo, naj ne hodijo ponoči od one gostilne, v kateri ima orjuna svoj breg. Prično podpirajo orjuncem vsi tržiki nemčurji, kakor: mesar Gradt, mladi Löschnigg, trgovec Pupustek, dr. Hrašovec, dr. Rupnik in še par demokratjev. Sklenili so vsi imenovani, da niti v trgovino, ne v gostilno, mesarijo, celo v odvetniško pisarno ne sme več nobeden črn klerikalec. Zato opozarjamo ne samo Šmarčane, ampak vse, ki pridete v Šmarje po opravkih, da se orjunske gostilne izognete daleč in stopite za potrebo v Habjanovo, kjer ste pred orjuno varni!

Šmarje pri Jelšah. V soboto, dne 28. marca, smo imeli zopet komisijo pri stavbi Katoliškega doma, za katerega je načrt odobren in zidanje dovoljeno. Načrt je napravil g. Konrad Gologranc, stavbenik v Celju. Proračun znaša nad 1 milijon kron. Vsi, ki spadajo ne samo v šmarsko župnijo, ampak v dekanijo, se lahko veselijo tega prvega dela, ki smo ga začeli Šmarčani. Naši dobri Šmarčani z veseljem prispevajo v denarju, lesu, z vožnjo in z delom, da jih je kar občudovati, bdi jim torej javna zahvala za njih trud, dobro voljo in poštrevost. Bog naj podpira naše delo in daj, da do meseca julija praznujemo poleg mil. g. kanonikove zlate maše tudi blagoslovljenje Katoliškega doma. Bog živil!

Sv. Lenart nad Laškimi. Politično življenje se pri nas nikakor noče prilagoditi kljub že povelitveni dobi času primerno. Neki dobro znani »tintomaz« s svojo »žnidarsko roko« bruha potom »Domovine«, ki se je pa zadnji čas poslužil tudi »Kmetijskega lista«, ogenj in žveplo na vse, kar ne trobi v njegov že obrabljeni rog. Značilno za tega kunštnega dopisuna je pač to, da zna svoje nasprotnike obmetavati s tako lepimi priimki, da tako svoje ime drugim ponuja. Neradi odgovarjamo takemu listu, kot je »Domovina« ter taki osebi kot je njen dopisnik, katerega je komaj kolo časa primoralo, da je odširanil napis iznad vrati: »K. u. k. Postablage.« Ker nam pa vedno vsiljuje boj, ga mi sprejmemo, ker imamo dosti gradiva zoper njega, ker bomo na ta način izvajali posledice. Znano nam je pa tudi, da tisti zmagi, ki se nazadnje smeji. Da ima pa tudi ta »poštini stric« žilico pesniške nadarjenosti, nam pričajo njegove v »Domovini« tako milodčne pesmice, v katerih se itak njemu prirojeno ne more izogniti ženskega spola. Pa kako tudi, ko je pa ta spól bil vedno njemu tako ljub. Svetujemo, da se pri dopisih podpisuje namesto naprednjak: »Poštini stric« ali pa »Student iz Karlave.« Naj služijo te vrstice njemu svarilno, ker v nasprotnem slučaju smo primorani, ga spraviti v pravo luč. Njemu pa tiho na uho: Pero iz rok in živank v roke! Zaenkrat pa pikal!

Gospodarstvo.

IZ SEJE KMETIJSKE DRUŽBE.

Zadnja seja glavnega odbora Kmetijske družbe v ponedeljek, dne 23. marca 1925, se je vršila pod skrajnim teorijem slovenskih samostojnežev. Nobena mirna beseda, noben pameten nasvet, noben predlog za povzdigo in razvoj Kmetijske družbe se ni upošteval od večine. Samostoj-

ni hočejo slepo in z nervozno naglico pritirati Kmetijsko družbo, to idealno zaščitnico kmetijskih interesov, v prepad. To je pokazalo poročilo odseka za sprejem udov v l. 1924. Predsednik tega odseka, znani g. Urek, je kratkoma predlagal, da se izključijo vsi člani, ki niso plačali udnine potom podružnic ali takih odbornikov, ki jamčijo za nabrane ude. Vsi pametni dokazi proti takemu naziranju in celo čitanje jasnih tozadevnih društvenih pravil, je bilo brez uspeha, ker nočejo samostojni »kmetje« povzdiga Kmetijske družbe in njenega razmaha v kmetisko korist. V dokaz tega dejstva naj sledi nekaj primerov: Podpredsednik Jarc je prečital društvena pravila ter na podlagi istih dokazal nezdržnost Urekovega predloga. Dr. Jančič je vprašal, je-li se je vprašalo izključene ude za njih mnenje? Odgovor: Zgodilo se je. Ko pa je imenovan prosil za podrobne podatke, so stisnili rep med noge in so začeli kričati brez dokazov. Zupnik vpraša: Je-li se nesprejetim udom vrne vplačanih 20 dinarjev? Odgovor: Smatramo jih za podporne člane in dobivali so »Kmetovalca.« Na vprašanje, ali so se plačniki udnine izjavili v tem smislu, so samostojni utih nili. Odbornik Košar je povdarjal, da n. pr. tudi on nabiral člane, katere se hoče sedaj pavšalno zavreči, akoravno pravi Urek, da so se sprejeli vsi udi, ki so bili priglašeni po odbornikih, ki jamčijo za ude. Ker je med nabranimi udi tudi mnogo starih, zvestih pristašev Kmetijske družbe, se stavi konkretni predlog: Vsakega po Urekovem predlogu izključenega plačujočega člana se naj vpraša, jeli je zadovoljen z izključitvijo. Samostojni so rekli, da to ne gre. Pri tem pa se niso opirali na pravila Kmetijske družbe. Da je tudi Žerjavov odbornik g. Petovar podpiral samostojne kroge, ni motilo samostojnih »kmetov.« V tem razpoloženju je seveda propadel Košarjev predlog. Naši odborniki so uvideli brezplodnost nadaljnjih besed za povzdigo kmetijskega gospodarstva ter so — odšli, da ne postanejo socdgovorni za krivice, katere hoče samostojna večina uveljaviti nad kmetiskim ljudstvom.

Odkup tobaka in sadenje tobačnih sadik. V okrajih Ljutomer, Ptuj in Maribor so leta 1924, nasadili mnogo tobaka. Dosedaj je finančna uprava kupovala in plačevala tobak od posestnikov vsako leto že v jeseni. Da se je na Slovenskem Stajerskem začel saditi tobak, in je uprava monopola izdala dovoljenje, je zasluga gospoda narodnega poslanca Vesenjaka. Ker se lanska letina tobaka ni pokupljena, je nastalo med producenti veliko razburjenje. Mnogo tisoč kilogramov dobrega tobaka se imajo posestniki doma v zalogi. Sele pred kratkim so začeli prevzemati tobak. A plačajo nič. Producenti dobivajo samo potrdila in obljube, da dobijo denar, kadar bo finančni minister dobil kredit. Poleg tega imizerije pa je bilo zadnje tedne razglašeno, da l. 1925. na Slovenskem Stajerskem ne bo nobeni občini dovoljeno saditi tobak. Uprava monopola v Beogradu je dne 6. marca 1925 sklenila, da za leto 1925. po celi Sloveniji ukine saditev tobaka. Finančni minister dr. Milan Stojadinović je odobril ta sklep Uprave monopola. Vsled tega je nastalo med sadilci tobaka v Sloveniji veliko razburjenje. Iz vseh treh imenovanih okrajev so se producenti obrnili na poslanca Vesenjaka in Zebota in ju prosili, naj se zavzame v Beogradu za to, da bi se smel v letu 1925. zopet saditi tobak. Omenjena poslanca sta nato posredovala pri upravi in članih uprave monopola. Poslanci dr. Hohnjec, Vesenjaka in Zebot so poleg tega še vložili na finančnega ministra dr. Stojadinovića obširno spomenico v tej zadevi. V tej vlogi so naši poslanci opozorili Upravo in ministra, da bi se zgodila našim krajem velika krivica, ako se ukine sadenje tobaka. Glede odkupa tobaka letine 1924 je izjavil upravnik monopola, da se bo začel plačevati tobak, ko bo uprava monopola, oziroma finančno ministrstvo dobilo kredit.

Prevzemanje tobaka v ptujskem tobačnem okolišu. Od 20. marca do 29. aprila se vrši prevzemanje tobaka od tobačnih sadilcev v ptujskem tobačnem okolišu. Tobaka je letos dosti in je tudi lep, kjer ni bilo toče, pa kljub temu ga cenilna in prevzemna komisija nizko ceni in uvršča samo v četrti ali peti razred. Nekaj malega so uvrstili v tretji razred. Gotovo imata zastopnik tobačne uprave iz Ljubljane in g. Seguič iz Beograda navodilo, naj ta tobak slabo klasificirata, da ne bi prišlo med nas preveč denarja. Denarja? Ne — priznanc. Zanimivo je namreč, da prevzemna komisija tobaka ne izplačuje, ampak ga prevzema proti priznancam. Toliko denarja se dobi za tobačne izdelke — v enem samem mesecu lanskega leta, v decembru, 131.601.317 D — sedaj pa pride tobačna uprava pa pravi, da »sada nema para«, tu imate priznanico, denar dobite pozneje. . . . Opozarjamo naše poslance na te krivice, ki se godijo našemu ljudstvu pod Žerjav-Pivkovo vlado. Kmetije pravijo, da sploh ne bodo več tobaka sadili, rajši krompir.

Letošnje tobačne cene v Sloveniji. Prevzemna tobačna komisija v Ptuj plačuje za tobak v Sloveniji sledeče cene: I. razred 40 din., II. 34 din., III. 32 din., IV. 28 din., V. 26 din., VI. 22 din., VII. 20 din., VIII. 14 din., IX. 11 din., X. 8 din., XI. 4 din. za 1 kg.

Pašniki in travniki, računeno za ha. 1. Slabi pašniki prehranijo na leto 1—3 ovce in košenine se račun 300—900 kg sena. 2. Kozja ali ovčja paša srednje kakovosti prehrani 6—10 ovc in košenine se račun 1500—2500 kg sena. 3. Navadni pašniki prehranijo 1—2 kravi in košenine se račun 2000—4000 kg sena. 4. Umetno kultivirani in prvovrstni pašniki prehranijo 2—3 krave in košenine se račun 5000—7000 kg sena. 5. Zelo slabi travniki na suhem bregu, v gozdu in na šotni zemlji, ki daje samo eno košenino, se račun 700—1500 kg sena. 6. Drugi slabi travniki z eno košenino v gozdu ali na bregu dajo 1500—2000 kg sena. 7. Negojeni travniki, ki trpijo sušo, dajo 2000—2500 kg sena pri dvojni košenini. 8. Sredno dvojno travniki z dvojno košenino dajo 2500—

3500 kg sena. 9. Dobri travniki v dolinah dajo 4000—5000 kg sena. 10. Najboljši travniki s trojno košenino in umetno povodino dajo 5000—7500 kg sena.

Smernice za človeško ročno delo. Eden človek upravi v desetih urah: kopati z motiko 150—300 m², s šihati z lopato 50—200 m², grabice trebiti 400—500 metrov, jarki za drenažo 1,25 m globoki 10—16 m, jarke za drenažo zasipati 70—90 m, drenažne cevi polagati 80—100 m, kompost nakladati 10—18 vozov, kompost razgrniti na travnišču 5—7 m², zemljo s tolilami 30 m daljave voziti 4—5 m², rigoliti 50 cm globoko v lahki zemlji 18—25 m², rigoliti 50 cm globoko v težki zemlji 12—18 m², zemljo za opeko skopati 6—7 m², gnoj nakladati 9—12 vozov, gnoj razgrniti 9—12 vozov, 1700—2500 m², ročna setev žita in graševine 3—4 ha, repico žeti, vezati in postaviti 800—1500 m², žito stoječe kositi 3500—6000 m², žito ležeče kositi 2000—4000 m², žito v snope vezati 4000—5000 m², žito v kope postavljati 30—40 po 15 snopov, žito s srpom žeti 600—1000 m², pesa seme polagati z roko 700—1200 m², pesa sadike saditi 700—800 m², pesa »kopati 400—800 m², pesa opleti 300—500 m², pesa osipati 400—1200 m², krompir prebrati 7—10 hl, krompir rezati 5—7 hl, krompir za sadenje polagati 20—30 a, krompir nabirati 3—6 a, ali 5—12 hl, krompir nakladati 50 hl.

Mariborski trg dne 28. marca 1925. Trg je bil zelo dobro preskrbljen in vsled lepega vremena že ob 8. uri zjutraj dobro obiskan. Čas za slaninarje gre že proti koncu. To pot jih je bilo samo 54. pretečeni teden 74). Cene so bile svinjini 18 do 35 din., slanini 22 do 30 din. in drobu 20 din. za 1 kg; domači mesarji so pa prodajali govedino po 13 do 15 (eden celo po 12) din., teletino po 15 do 17 din. in svinjino po 18 do 22 din. 1 kg; v mestni mesnici so ostale cene pretečenega tedna. — Perutnina: Bilo jo je okoli 600 komadov. Cene so bile: kokošem 25 do 60 din., racam in gosem 60 do 90 din., puranom 100 do 200 din. za komad. — Domači zajčki so se prodajali po 10 do 60 din. komad. — Kozlički (4 kom.) po 100 do 125 din. komad. — Kanarčki 125 din., grlice 75 din. komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila. Kmetje so pripeljali 40 vozov v mesto. Cene so bile krompirju 10 do 11 din. mernik, čebuli in česnu 3 do 12 din. venec, kislemu zelju 3.50 din., kisli repi 2 din., jabolkom 3 do 8 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., bučnemu olju 22 do 30 din. liter, smetani 15 do 16 din. liter, pomarančam 1 do 2.50 din., limon 0.75 do 1.50 din. komad, dateljem 14 do 35 din. kg, figam 0 do 10 din. venec. Šolate je zopet več na trgu in je cena padla, prodajala se je po 1 do 3 din. kupček, ali pa po 6 do 14 din. kg. — Lončena in lesena roba se je prodajala po 50 para do 160 din. komad, brezove mšle po 2 do 6 din. komad. Leseni ročni vogovi po 125 do 800 din. komad. Koruzna slama vreča po 25 do 30 din. — Seno in slama na mariborskem trgu. V soboto, dne 28. t. m., so kmetje pripeljali 11 vozov sena, 7 vozov otave in 2 voze slame. Cene so bile senu 77.50 do 90 din., otavi 60 do 80 din., in slami 50 din. za 100 kg. Že predpoldnem se je prodalo skoraj vse, ker v sredo radi praznika ni bilo nič krme na trgu.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 27. 3. 1925 se je pripeljalo 223 svinj in 4 koze. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 75 do 100 din., 7—9 tednov 125—150 din., 3—4 mesece 225—325 din., 5—7 mesecev 475—580 din., 8—10 mesecev 650—800 din., 1 leto 1200—1300 din., 1 kg žive teže 12—13 din., 1 kg mrtve teže 16.25—17.50 din. Prodalo se je 127 komadov.

ZITNI TRG.

Padanje žitnih cen se opaja še nadalje na vseh žitnih tržiščih, zlasti v Ameriki, dasiravno so tukaj oblasti nastopile na pritisk raznih spekulantov, ki se bojijo prevelikih izgub, proti žitnim trgovcem in poljedelcem, ki svoje blago še nadalje pod ceno ponujajo. Ameriški izvoz v Evropo še vedno traja. Ameriška moka in pšenica je povsod cenejša kakor naša in tudi slovenski peki jo kupujejo radi nižjih cen, dasiravno je slabše kakovosti. Naš izvoz popolnoma počiva. Celotno za koruzo, ki se je dosedaj še precej izvažala, inozemstvo ne povprašuje več. Dobro gre trgovina edino z belo moko, katere bo prebivalstvo precej porabilo za velikonočne praznike. Za druge žitne vrste ni posebnega zanimanja. Pšenica se je nekoliko v ceni ustalila in kupujejo jo v manjši količini vojvodinski mlini. Rž je brez prometa, ker je zelo slabe kakovosti ter pri izvozu radi visokih cen ne pride v poštev. Oves se še prilično kupuje; največ ga porabi vojaška oblast za prehrano konj. Koruzi cene padajo. — Prodajne cene so na naših žitnih borzah sledeče: Pšenica iz Bačke 440—450 din. 100 kg. Rž iz Srbije 310—315 din. Ječmen 340—350 din. Oves iz Bačke 300—310 din., iz Srbije 275—280 din. Koruza, takojšnja dobava 170 din., pri poznejši dobavi je nekoliko dražja. Moka nularica 650—660 din.

Vrednost denarja. Za 100 dinarjev se dobi: 1.62 dolarjev, 8.42 švicarskih frankov, 6.7 angleških šillingov, 11.46 avstrijskih šillingov, 54.43 čehoslovaških kron, 39.52 italijanskih lir, 6.80 zlatih mark (nemških) in 31 francoskih frankov.

Trainost obuvla najdete pri čevlarskem oddelku tvrdke H. SUTNER, LJUBLJANA, št. 992, kjer se dobijo buvalo res najtrajnejše, ki vzdrži vse štrpance, a je poleg tega najelegantnejša in najmodernejša kroja in oblike. Izdelano skrbno in dobro iz najboljših vrst usnja. Zahtevajte ilustrirani cenik!

Sedaj je doblj pravi mož, ko mu je njegova pametna žena hrbet in ude nadrgnila s FELLERJEVIM BOLEČINE OLAJSAJOCIM ELSAPLUIDOM. Imate bolečine v udih? Nahod? Glavobol? Zobobol? Krče? Trpite na slabosti? Slabem spanju? Nervoznosti? Poizkusite Fellerjev Elsafluid, kateri vam bo v hudih dneh dober prijatelj.